

مسائل روانی است که به دنبال اثرگذاری صنایع مالی بر تولیدی و متعاقباً، اثرپذیری در حوزه‌های انسانی که به جرایم و مشکلات اجتماعی تبدیل می‌شوند، پدید می‌آید و دولت می‌باید به شدت مراقب این مواضع باشد. با توجه به وابستگی ۷۵ تا ۸۰ درصدی درآمد کشورمان به نفت، کاهش درآمد ملی عمده‌ترین زیان کشور از این بحران می‌باشد.

چالش‌های اجرای اصل ۴۴ در صنعت بیمه

ادعای میراث قبل از اثبات برادری

از سوی دیگر ممکن است روابط کشور با دولت‌های اروپایی یا سازمان‌هایی که در اروپا طرف قرارداد ایران هستند، تحت تأثیر بحران قرار گیرد. محدود شدن اقلام صادراتی به کشورهای آسیایی و اروپایی، در کنار کاهش ارزش معاملات با کشورهای آسیایی و اروپایی که تحت تأثیر بحران قرار گرفته‌اند، بُعد دیگر تأثیر بحران بر ایران خواهد بود. ■

تفریحی از این قشر مراقبت و یا به بیان بهتر پذیرایی می‌نمایند. بدین سان نگرانی اجتماعی درباره نگهداری از سالمندان از جامعه رخت بر بسته و جامعه جوان، «هرگز» نگران فردای از پا افتادگی خود نیست. بنابراین گام‌های استوارتر و متمرکزتری در راه رشد و پیشرفت‌های گوناگون توسط نیروی جوان برداشته می‌شود.

آشکار است که در ایران، وجود بافت سنتی خانواده امکان طرح موضوع خانه سالمندان را تا حد بسیاری خنثی و منتفی می‌سازد. اما از سوی دیگر، تغییر نگرش قشر جوان کشور و گرایش به سبک زندگی شهرنشینی غربی نیز وجود خانه سالمندان را ضروری می‌نمایاند. این نمونه شاهد خوبی برای آن است که باید با شناخت بهتر زیرساخت‌های اجتماعی، بسترسازی برای فراگیری نوعی و ویژه از پوشش بیمه را ممکن سازیم.

به هر حال، این فرایند با گذر سالیان دراز از حضور بیمه در کشور بنا بر مستندات موجود، همچنان در ایران کودکی نوپا به شمار می‌آید که اگر به خوبی بر رشد و تغذیه صحیح آن دقت لازم اعمال نشود، چه بسا به کودکی ناقص‌الخلقه و بیمار بدل گردد.

عملکرد ضعیف نمایندگان بیمه‌ها در شرح چرایی اجرای کسر فرانشیز حین پرداخت خسارت نیز سبب بروز حالت سرخوردگی در بیمه‌گذاران می‌شود که نمایه دیگری برای کُندی گسترش بیمه‌ها به شمار می‌آید. از پرسش‌های مهمی که در همه جای دنیا فکر مردم را به خود مشغول می‌کند یکی این است که: «مگر بیمه چقدر سود می‌برد که این همه خسارت می‌پردازد؟» پاسخ این مورد را در ایران هنوز کسی به روشنی برای مردم شرح نداده است و مفهوم «یک ریال امروز در آتیه» که سودی برابر هزار درصد یا ۱۰ برابر برای بیمه به همراه دارد، برای افشار گوناگون جامعه چندان شناخته شده نیست و دانستن این که سود سرشار این صنعت تا چه حد می‌تواند امنیت اقتصادی و سرمایه‌گذاری به همراه آورد نیاز به هوش سرشار ندارد.

دیگر سخن آن که چه دولت و چه بخش خصوصی که اینک در صنعت بیمه حضور دارند، با بهره‌وری بدون بهینه‌سازی دانش روز، گامی واپس‌گرا در رشد این صنعت برداشته‌اند چنانکه رایانه اینک - همانند بسیاری نهادها و سازمان‌های دولتی و خصوصی - تنها جای ماشین تایپ‌های قدیمی را در این صنعت گرفته حال آن که جهان سایبرنتیک و افزایش ماهواره‌ها در این باره رویکردی دیگر را می‌نمایانند. بنابر آنچه گفته شد سازوکار پایه بیمه در کشور وجود دارد، اما تنها یک عزم فراملی برای بهبود و اصلاح الگوی کاربردی فرایندی بزرگ همانند بیمه در سال «اصلاح الگوی مصرف» می‌تواند نویدبخش چهره‌ای درخشان‌تر از بیمه در چشم‌انداز آتی باشد. به گفته شاعر:

«گویند سنگ لعل شود در مقام صبر

آری شود ولی به خون جگر شود.» ■

در حالی که بسیاری از کشورهای دنیا، سرمایه‌گذاری‌های کلانی در صنعت بیمه نموده‌اند، به دلیل عدم شناخت مردم، بیمه در ایران روند رو به رشدی ندارد.

بدون شناخت اجزا و نقش تک‌تک عناصر سازنده یک فرهنگ در عمل غیرممکن است. با نگرشی در رویکردهای بیمه در اروپا و آمریکا مشخص می‌شود که باهمه ایرادهای وارد، حضور این فرایند برای مردم آسودگی خیال و آرامشی به همراه می‌آورد که در بسیاری موارد، همانند یک کالای لوکس، تنها برای آسایش دارندگان و دولت‌مندان نبوده و پوشش‌ها چنان فراگیر است که خرد و کلان را در بر می‌گیرد.

چالش در صنعت

اما پیشرفت سیستم‌های ایمنی و حضور نیروهای امنیتی همانند پلیس در بسیاری از کشورهای دنیا، چنان در زندگی مردم گسترده و آشکار است که امکان ایجاد پوشش‌های بیمه‌ای بیشتر را فراهم می‌آورد، در حالی که متأسفانه در ایران، برای بیمه بدنه خودرو، ایجاد پوشش کامل روی لوازم جانبی خودرو - به غیر از مارک فابریک کارخانه - در عمل وجود ندارد.

بر این اساس، هم‌اینک برای رفع چنین چالش‌هایی در صنعت بیمه، برخی از کشورهای مسلمان، بنیادی به نام بنیاد تکافل اسلامی را پایه‌گذاری کرده‌اند که فرایند تأمین خاطر را در بیمه، شرعی و مطابق با دین اسلام زمینه‌سازی می‌کند. این بنیاد هم‌اینک با داشتن حدود ۳۵۰ شعبه در سراسر جهان، روندی رو به رشد را نمایان می‌سازد. توجه به این نکته که برخی شرایط موجود در بیمه، ریشه در ساختارهای فرهنگی بعضی از کشورها دارد، می‌تواند به خوبی روشنگر چگونگی نگرش شایسته مدیران و مسؤولان کشور به این مهم باشد. برای نمونه در بیمه‌های عمر در کشور ایتالیا، سالخوردگان، هزینه اقامت در خانه سالمندان را به شکل نامحسوس از سود سپرده بیمه عمر خود می‌پردازند و این بیمه نیز با داشتن امکاناتی همانند تیم‌های زنده روانکاو و روانپزشکی، خانه‌های مجهز تخصصی با امکانات درمانی و پرستاری، پرستاران ورزیده و برگزاری تورهای گردشگری و

روانشناسی فردی و اجتماعی، پایه‌ای از دانش جامعه‌شناسی است که سنت‌های حاکم بر جامعه و بایدها و نبایدهای نانوشته را جزئی جداناپذیر در سازمان فکری یک ملت می‌داند. با این باور شاید به سادگی بتوان درک کرد، فاصله ژرف آنچه اینک بیمه هست - یعنی گسترده‌ای پیچیده و غیرقابل هضم از فرمول‌های ریاضی و کاغذبازی برای مخاطبان پُرشمار ایرانی آن - تا بیمه‌ای که بدون نیاز به این همه توجیه و توضیح، حضور خود را در لحظه لحظه زندگی مردم نشان می‌دهد چقدر است.

از سوی دیگر، مردم هنوز چندان با تغییرات حاصل از کاربردی شدن اصل ۴۴ در صنعت بیمه خو نگرفته‌اند. در حال حاضر بیش از ۱۹ مؤسسه اعتباری و مالی به ارائه خدمات بیمه‌ای پرداخته‌اند و هر یک نام و برند تازه‌ای برای مردم به شمار می‌آیند. اما با این حال هنوز روند رو به رشدی در صنعت بیمه مشاهده نمی‌شود و در این بین، بدون تعریف شرایط رقابتی و محدوده فعالیت برای هر شرکت بیمه‌ای، شرکت‌های نوینی که وارد بازار شده‌اند، هر یک برای به دست آوردن سهم بیشتری از فضای بیمه‌ای کشور، هر روز دست به ابتکاری جدید می‌زنند و هر کدام با روشی تازه به معرفی تمام خدمات بیمه‌ای خود می‌پردازند که در دیگر شرکت‌های دولتی و خصوصی پوشش‌هایی همانند، با همان نام وجود دارد.

شاید یکی از دلایل این امر آن باشد که همانند هر فن‌آوری و صنعت دیگر، پیش از اصلاح زیرساخت‌ها و شناخت کاربری ساختارهای سازمانی، به واردات یا تقلید و گونه‌برداری ناقص از سامانه‌های بیگانگان پرداخته‌ایم و این در حالی است که هنوز مردم به خوبی کارکردهای جبرانی و تأمین خاطر بیمه را باور ندارند. این مسأله به مانند آن است که پیش از اثبات برادری، ادعای میراث کرده باشیم.

بنابراین نگرش ژرف مدیران در تبه‌های گوناگون صنعت بیمه، شاید می‌باید در آغاز بر یک نکته تمرکز یابد که روانشناسی و ایجاد آرامش روانی در جامعه،